

LATVIEŠU VALODAS UN LITERATŪRAS VALSTS 53. OLIMPIĀDES IETEICAMO INFORMĀCIJAS RESURSU SARAKSTS

Latviešu valodas un literatūras olimpiāde 5. un 6. klasei

Olimpiādes tēma: *Detektīvi*.

Literārie darbi novada olimpiādei:

Lindgrēne, A. (n.d.). *Meistardetektīvs Blumkvists* (1. daļa). Māconis.
<https://maconis.zvaigzne.lv/p/95>

Ieteicamie avoti novadu posmam:

1. Astrid Lindgren. (n.d.). *About Astrid Lindgren*.
<https://www.astridlindgren.com/gb/about-astrid-lindgren>
2. LSM.lv. (2025, 1. maijs). *Īstais vārds īstajā vietā. Mūža balvas literatūrā laureāte, tulkotāja Mudīte Treimane*. <https://www.lsm.lv/raksts/kultura/literatura/01.05.2025-istais-vards-istaja-vieta-muza-balvas-literatura-laureate-tulkotaja-mudite-treimane.a596962/>
3. Treimane, M. (2007). *Astridas Lindgrēnes darbi un nedarbi*. Zvaigzne ABC.

Literārie darbi valsts olimpiādei:

Pastore, L. (2023). *Slepenā parole. Izlaušanās no pils* (E. Brasliņa, ilustr.). Neputns.

Ieteicamie avoti valsts posmam:

1. Latvijas Literatūras centrs. (n.d.). *Luīze Pastore*. Literatura.lv.
<https://www.literatura.lv/personas/luize-pastore>
2. LSM.lv. (2023, 27. augusts). *Kļūsti par detektīvu! Jaunāko bērnu grāmatu apskats*.
<https://www.lsm.lv/raksts/kultura/literatura/27.08.2023-klusti-par-detektivu-jaunako-bernu-gramatu-apskats.a521549/>
3. Pastore, L. (n.d.). *Luīze Pastore*. <http://www.luizepastore.com/>

Teksta veidi olimpiādē:

2. posms – vēstule nosacītam adresātam;
3. posms – izvērstis viedoklis vai radošs darbs.

Olimpiādes abos posmos svarīgākā ir skolēnu prasme daudzveidīgi darboties ar literāro tekstu.

Latviešu valodas un literatūras olimpiāde 8. un 9. klasei

Olimpiādes tēma novada posmam: *Vārdos ieslēptās vēstures un kultūras zīmes.*

Literārie darbi novada olimpiādei

Bankovskis, P. (2017). *Kur pazuda saimnieks?* Liels un mazs.

Krājums būs pieejams digitāli.

Ieteicamie avoti novadu posmam:

1. *Kur pazuda saimnieks?* (n.d.). [Video]. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=niEOQoQg5IM>
2. LA.LV. (2020). *In memoriam: Pauls Bankovskis (1973–2020). Kur pazuda rakstnieks?* <https://www.la.lv/pauls-bankovskis-1973-2020-kur-pazuda-rakstnieks>
3. Latvijas Literatūras gada balva. (2018). *Kur pazuda saimnieks?*
<https://lalogaba.lv/index.php/lv/berniem-2018/kur-pazuda-saimnieks>
4. Latvijas Televīzija. (n.d.). *Literatūra: Pauls Bankovskis un Kārlis Skalbe* [Video]. REplay.lv. <https://replay.lsm.lv/lv/skaties/ieraksts/ltv/268062/literature-pauls-bankovskis-un-karlis-skalbe>
5. Liepājas teātris. (n.d.). *Stāsti par dzīvi un vēsturi* [Video]. Facebook.
<https://www.facebook.com/watch/?v=1358051084296271>
6. Literatura.lv. (n.d.). *Pauls Bankovskis*. <https://www.literatura.lv/personas/pauls-bankovskis>
7. LSM.lv. (2023, 1. oktobris). *Arī kaķis ir vēstures liecinieks: Liepājas teātra izrāde “Kur pazuda saimnieks?”* <https://www.lsm.lv/raksts/kultura/teatris-un-deja/01.10.2023-ari-kakis-ir-vestures-liecinieks-liepajas-teatra-izrade-kur-pazuda-saimnieks.a525762/>
8. LSM.lv. (2018). *Liepājas teātris aicina uz pirmizrādi par Latvijas vēsturi no dzīvnieku skatpunkta*. <https://www.lsm.lv/raksts/kultura/teatris-un-deja/liepajas-teatris-aicina-uz-pirmizradi-par-latvijas-vesturi-no-dzivnieku-skatpunkta.a278763/>
9. Punctum. (2021, 18. februāris). *Nezinu, vai vispār ir brīdis, kad nerakstu: Par Paulu Bankovski*. <https://www.punctummagazine.lv/2021/02/18/nezinu-vai-vispar-ir-bridis-kad-nerakstu-par-paulu-bankovski/>

Olimpiādes tēma valsts posmam: *Par mums stāsta...*

Literārie darbi valsts olimpiādei

Bankovskis, P. (2013). *Es neko neatceros. Par lietu dabu*. Dienas Grāmata.

Ieteicamie avoti valsts posmam:

1. Delfi. (n.d.). “Satori” grāmatas apskats: Pauls Bankovskis “Es neko neatceros”.
<https://www.delfi.lv/kultura/2094270/books/44192279/satori-gramatas-apskats-pauls-bankovskis-es-neko-neatceros>

2. Diena. (n.d.). *Grāmatas "Es neko neatceros. Par lietu dabu" recenzija: Kļūda matērijā*. <https://diena.lv/raksts/kd/recenzijas/gramatas-es-neko-neatceros-par-lietu-dabu-recenzija-kluda-materija-14049544>
3. Grāmatu stāsti. (2014, 21. maijs). *Es neko neatceros. Par lietu dabu. Pauls Bankovskis*. <https://gramatas.wordpress.com/2014/05/21/es-neko-neatceros-par-lietu-dabu-pauls-bankovskis/>
4. Jaunā Gaita. (n.d.). *Šķēlot ikdienu*. https://jaunagaita.net/jg277/JG277_gramatas.Dibovska.htm
5. LSM.lv. (2013). *Iznākusi Paula Bankovska grāmata "Es neko neatceros. Par lietu dabu"*. <https://www.lsm.lv/raksts/kultura/literatura/iznakusi-paula-bankovska-gramata-es-neko-neatceros.-par-lietu-dabu.a71994/>

Dotais papildu literatūras un avotu saraksts nav nedz visaptverošs, nedz obligāts. Olimpiādes izstrādātāji negarantē, ka uzdevumos iekļautie avoti tiks ņemti tieši no šīm krātovēm. Norādīto uzziņas avotu uzdevums ir palīdzēt izprast autorus un to daiļradi kopumā un iedziļināties valodas, literatūras un kultūras aspektos.

Latviešu valodas un literatūras olimpiāde 11. un 12. klasei

Olimpiādes tēma: *Kalpošana vārdam. Rakstniekam un gleznotājam Anšlavam Eglītīm – 120.*

Literārie darbi novada olimpiādei:

Anšlava Eglīša romāns *Homo novus* (1944).

Darbs lasāms šādos izdevumos:

1. Eglītis, A. (1992). *Homo novus* (V. Hausmaņa priekšvārds un komentāri). Zinātne.
2. Eglītis, A. (2006). *Homo novus*. Grāmatā *Raksti* (2. sēj.; V. Hausmaņa pēcvārds un komentāri). Jumava.
3. Eglītis, A. (2024). *Homo novus*. Zvaigzne ABC.
4. Eglītis, A. (n.d.). *Homo novus* [Digitālā kopija]. Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka. <https://dom.lndb.lv/data/obj/419246.html>

Ieteicamie avoti novadu posmam:

1. Anšlavs Eglītis par sevi. (n.d.). *Jaunā Gaita*.
https://jaunagaita.net/jg243/JG243_gramatas_Siksna.htm
2. Eglītis, A. (2004). *Anšlava Eglīša dienasgrāmatas: 1919–1944* (V. Vāvere & I. E. Kalniņa, sast.). Zinātne.
3. Hausmanis, V. (2005). *Anšlavs Eglītis*. Zinātne.
4. Hausmanis, V., Smilktiņa, B., Vecgrāvis, V., u. c. (1996). *Anšlavs Eglītis pretskatā un profilā: Anšlavs Eglītis par sevi*. Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts.
5. Latvijas Nacionālā enciklopēdija. (n.d.). *Anšlavs Eglītis*.
<https://enciklopedija.lv/skirklis/33450-An%C5%A1lavs-Egl%C4%ABtis>
6. LSM.lv. (2017). *Filmas “Homo novus” režisore: Anšlava Eglīša spēks ir viņa sirsnība un pašironija*. <https://www.lsm.lv/raksts/kultura/kino-foto-un-tv/filmas-homo-novus-rezisore-anslava-eglisa-speks-ir-vina-sirsniba-un-pasironija.a232079/>
7. LSM Replay. (n.d.). *Latvijas filmas Latvijas simtgadei. Homo novus*.
<https://replay.lsm.lv/lv/skaties/ieraksts/ltv/139298/latvijas-filmas-latvijas-simgadei-homo-novus>
8. Skujiņš, Z. (1992). *Sarunas ar jāņtārpiņiem: Kultūrvēsturiska apcere* (115.–120. lpp.). Preses nams.
9. Struka, I. (2022). *Par skaisto un aplamo dzīvi: Anšlavs Eglītis*. Dienas Grāmata.

Literārie darbi valsts olimpiādei:

Skujiņš, Z. (1994). *Stāstītāja svētdiena: Noveles*. Daugava.

No krājuma jālasa divas noveles:

“Pieta” (par mākslas darba ietekmi uz cilvēka psihi)

“Dubultfantāzija” (par grupas “Bīkli” dalībnieka Džona Lenona personību un slepkavību)

Ieteicamie avoti valsts posmam:

1. Berelis, G. (1994, 7. oktobris). *Zigmunds Skujiņš. Stāstītāja svētdiena. Guntis Berelis vērtē.* <https://berelis.wordpress.com/1994/10/07/zigmunds-skujins-stastitaja-svetdiena/>
2. Latvijas Nacionālā enciklopēdija. (n.d.). *Zigmunds Skujiņš.* <https://enciklopedija.lv/skirklis/114156-Zigmunds-Skuji%C5%86%C5%A1>

Dotais literatūras un avotu saraksts nav nedz visaptverošs, nedz obligāts. Olimpiādes izstrādātāji negarantē, ka uzdevumos iekļautie avoti tiks ņemti tieši no šīm krātuvēm. Norādīto uzziņas avotu uzdevums ir palīdzēt izprast autorus un to daiļradi kopumā un iedziļināties valodas, literatūras un kultūras aspektos.